

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025645	IES Ricardo Carvalho Calero	Ferrol	2024/2025

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Linguaxe e práctica musical	1º Bac.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	21
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	22
6. Medidas de atención á diversidade	23
7.1. Concreción dos elementos transversais	23
7.2. Actividades complementarias	24
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	25
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	27
9. Outros apartados	27

1. Introducción

O IES Ricardo Carvalho Calero conta con ao redor de 301 alumnos procedentes da área periférica, así como de varias parroquias do ámbito rural dos concellos de Ferrol e Narón. Ambos concellos, de 64.785 e 38.913 habitantes, respectivamente, forman parte da comarca de Ferrolterra, integrada por once concellos, no Norte da provincia da Coruña. A actividade económica dos concellos de Ferrol e Narón céntrase no sector industrial e servizos, e en menor medida á pesca e agricultura. No centro, que presenta características de zona urbana e periurbana, conviven alumnos pertencentes á ESO, Bacharelato, dous cursos de PFFP Básica (1º e 2º) e Formación Profesional (ciclos Medio e Superior de Peiteado e Estética). O claustro do centro está formado por ao redor de 38 profesores. A materia de Música será impartida durante o Curso 2024-2025 polas profesoras Mónica Julías Piñeiro, Ruth Miguel Díaz (Educación Plástica) e María Mónica García Velasco, Xefa do departamento. Materias impartidas polo Departamento:

2º de E.S.O.: Música (2 horas semanais). 1 grupo (un total de 25 alumnos/as). Profesora: Ruth Miguel Díaz.

3º de E.S.O.: Música (2 horas semanais). 1 grupo (18 alumnos/as). Profesora: María Mónica García Velasco.

María

1º de Bacharelato: Coro e Técnica Vocal I (4 horas semanais). 1 grupo:15 alumnos/as pertencentes ao grupo de Artes Escénicas/A (un total de 22 alumnos/as). Profesora: Mónica Julías Piñeiro.

1º de Bacharelato: Linguaxe e Práctica Musical (4 horas semanais). 1 grupo formado por 13 alumnos/as. Profesora: María Mónica García Velasco.

1º de Bacharelato: Análisis Musical I (4 horas semanais). 1 grupo integrado pola totalidade dos alumnos/as do grupo de Artes/A (22 alumnos/as). Profesora: María Mónica García Velasco.

2º de Bacharelato: Coro e Técnica vocal e Coro II (4 horas semanais). 1 grupo:11 alumnos/as pertencentes ao grupo de Artes Escénicas/A (un total de 17 alumnos/as). Profesora: Mónica Julías Piñeiro.

2º de Bacharelato: Análisis musical II (4 horas semanais). 1 grupo: 17 alumnos/alumnos. Profesora: María Mónica García Velasco.

2º de Bacharelato: Historia da Música e da Danza (4 horas semanas). 1 grupo formado por 7 alumnos/as. Profesora: María Mónica García Velasco.

A materia de Linguaxe e Práctica Musical achega ao alumnado unha formación máis fonda no coñecemento da música. Grazas ao estudo da súa linguaxe como da experimentación da súa práctica desenvolverá as súas destrezas expresivas e creativas. A escoita é inherente á música, é a forma de percibila e, sobre todo, de apreza e sentila. Mais a través da audición pódense identificar os seus elementos e analizar as súas características, reflexionar sobre as emocións inherentes que esperta a propia percepción musical. Neste sentido, é fundamental que o alumnado adquira un vocabulario axeitado para describir a música e expresar as súas opinións e sentimentos.

A partitura convértese en obxecto de estudo. Por unha banda conecta os aspectos perceptivos coa súa representación gráfica e serve de soporte á interpretación e, por outra, permite a conservación do repertorio e achega información sobre a evolución da súa propia linguaxe a partir do estudo comparado.

Ademais da escoita e da partitura, medios de acceso ás obras musicais, o alumnado acadará o coñecemento a través da práctica intepretativa, da improvisación e da creación. Os instrumentos musicais, os obxectos de son, a voz e o corpo serán as canles polas que desenvolver a súa expresividade e creatividade. Igualmente, a participación en proxectos colaborativos que favorezan os procesos creativos, serán unha constante nesta disciplina e un medio para o seu crecemento persoal.

As aplicacións e programas informáticos para a transcripción, gravación, edición ou difusión musical facilitarán o desenvolvemento de numerosos coñecementos, destrezas e aptitudes.

A materia de Linguaxe e Práctica Musical está deseñada a partir de cinco obxectivos que están vinculados cos da etapa, así como coas competencias clave previstas para o bacharelato, especialmente en conciencia e expresión culturais.

A adquisición destes cinco obxectivos permitirá que o alumnado poida recoñecer e utilizar os elementos da linguaxe musical e adquirir a sensibilidade necesaria para achegarse á música desde a interpretación e a creación, ao tempo que desenvolve un criterio musical propio.

Os criterios de avaliación despréndense directamente dos obxectivos, e xunto cos contidos divídense en dous bloques. O primeiro, "Linguaxe musical", inclúe os aspectos relacionados coa linguaxe musical como fundamento teórico da materia, e a análise da música a través da escoita activa e da partitura; mentres que o segundo, "Práctica musical", refírese ás estratexias e técnicas de escoita para a práctica musical, ás técnicas de interpretación ou de lectura, e o uso de aplicacións e programas informáticos para a edición de partituras, a produción musical e audiovisual e a súa difusión.

A programación consta de dez unidades didácticas con 3 centros de interese para cada trimestre: Linguaxe musical,

Práctica musical e Repertorio. Linguaxe musical 1, Linguaxe musical 2 e Linguaxe musical 3. Práctica musical 1, Práctica musical 2 e Práctica musical 3. Repertorio 1, Repertorio 2 e Repertorio 3.

As 3 unidades de cada trimestre deben de impartirse simultaneamente, é dicir non hai que rematar Linguaxe musical 1 para impartir Práctica musical 1, así mesmo sucede coa unidade de Repertorio, irémola traballando desde o principio do trimestre.

Comezamos pola unidade de "Práctica musical 1" para poder entender e asimilar mellor os contidos teóricos da unidade "Linguaxe musical 1", xa que a metodoloxía desta programación busca a interiorización dos contidos teóricos a través dos prácticos, tal e como se reflicte nas liñas de actuación do punto 1.1.4 Orientacións Pedagóxicas do currículo: "o alumnado adquirirá os coñecementos da linguaxe musical a partir da experiencia".

A unidade "Repertorio 1" é unha unidade acumulativa para os tres trimestres, debido a que o repertorio pode ser interpretado por bloques trimestrais ou todo ao final do curso. O alumnado fará prácticas reais da experiencia de ser músico, xa que irá estudando en orquestra ou agrupación coral, pezas musicais ou cancións de diferentes estilos para seren interpretadas en público, de ser posible, ao final do trimestre ou nas datas de conmemoración do calendario escolar máis oportunas.

A última unidade "Todos á escena!" é transversal a todo o curso. Está deseñada para a creación, planificación, desenvolvemento e interpretación de proxectos artístico-musicais colaborativos, e contempla a utilización de técnicas e aplicacións informáticas e da súa posible difusión en plataformas dixitais. Esta unidade entronca directamente coas unidades de Repertorio de todos os trimestres.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Cultivar a escoita activa, desenvolvendo estratexias de atención, para recoñecer e describir cun vocabulario adecuado os elementos que forman parte dunha obra e para reflexionar sobre aspectos subxectivos e emocionais inherentes á percepción musical.	1		2		11-31			1-31
OBX2 - Identificar os elementos musicais de obras de diferentes estilos e épocas, analizando e comparando partituras con diversas grafías, para describir as súas características e reflexionar sobre os factores que afectan á evolución da notación musical.	1-2		2		11			2
OBX3 - Aplicar estratexias de interpretación musical e coreográfica, utilizando a lectura como medio de aproximación á obra e adquirindo de forma progresiva habilidades de decodificación e integración da linguaxe musical, para realizar improvisacións ou executar con autonomía propostas musicais e dancísticas sinxelas.	2				11-12			31-32
OBX4 - Realizar proxectos musicais colaborativos, planificando e implementando as súas fases e asumindo funcións diversas dentro do grupo, para favorecer procesos creativos e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.			3	3	32-50	2	1-3	41-42
OBX5 - Empregar as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías dixitais no ámbito musical, utilizando ferramentas de procesamento do son, de produción audiovisual e de edición de partituras, para desenvolver procesos de escritura, creación e difusión musical.		1		2-3	11		1-3	2-41

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX6 - Interpretar un repertorio de obras musicais en formación orquestral (instrumentos Orff ou outros) ou vogal con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas de interpretación.					11-31			42

Descrición:
3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Linguaxe musical 1	Linguaxe musical, signos de representación básicos dos parámetros do son e os seus elementos principais. Revisión e avaliación de coñecementos previos do alumnado. Altura: pentagrama, liñas adicionais, signos de clave. Notas en clave de sol. Intervalos simples. Escalas: modos e tonalidade. Duración: figuras musicais e silencios, compases simples. Términos básicos de agónica. Intensidade: signos básicos de dinámica. Timbre: relación cos diferentes signos de clave. Elementos da música. ritmo, melodía, harmonía, textura, forma. Tamén a través da escoita e da análise reflexiva de audicións e de partituras simples descubriremos os elementos básicos que conforman a música.	10	20	X		
2	Práctica musical 1	Práctica da música: escoita activa e transcripción musical a partir de ditados sinxelos, entonación de células melódicas básicas, identificación de pulso e compases simples, composición sinxela de melodías e uso dun programa de edición. Lectura rítmica e melódica de células básicas, interpretación vocal, instrumental, corporal e dancística. Iniciación na composición melódica. Avaliación inicial das destrezas adquiridas polo alumnado na etapa anterior no eido da práctica musical.	10	15	X		
3	Repertorio 1	Elaboración dun repertorio de cancións ou pezas musicais de diferentes estilos a partir	10	15	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Repertorio 1	dos contidos teóricos da unidade "Linguaxe musical" do trimestre. Unidade transversal dentro da propia programación. O repertorio escollido de interpretación instrumental, vocal ou dancístico poderá obterse da adaptación de pezas da música culta, popular, tradicional ou do repertorio das músicas do mundo, como reforzo e ampliación dos contidos da unidade.	10	15	X		
4	Linguaxe musical 2	Continuación e afondamento dos contidos de linguaxe da música iniciados no primeiro trimestre: Ritmo: lectura de novas células rítmicas. Melodía: intervalos compostos. Escalas: cromática, pentatónica, escala do blues, etc. Música modal. Compases compostos. Harmonía: acordes tríades e súa función na tonalidade. Cifrado americano básico. Agónica e dinámica: novas indicacións de expresividade musical. Visionado e escoita activa de fragmentos, obras ou cancións, análise de audicións e partituras da música occidental culta, popular urbana, tradicional e doutras culturas con exemplos destes contidos.	10	20		X	
5	Práctica musical 2	Continuación e afondamento dos contidos da unidade Práctica musical 1. Lectura, a primeira vista ou preparada, desenvolvemento auditivo a través dos ditados e execución e interpretación de fragmentos musicais e coreográficos sinxelos, desenvolvemento de destrezas técnicas requeridas para a interpretación musical e dancística, afianzamento dos contidos teóricos da unidade Linguaxe musical 2. Composición de melodías sinxelas con acompañamentos a base dos acordes tonais, creación de ideas coreográficas e improvisación musical e dancística a través dos instrumentos, a voz, o corpo ou a danza. Uso de aplicacións e programas informáticos	10	15		X	
6	Repertorio 2	Utilización de adaptacións de pezas da música popular urbana, da nosa música tradicional e das músicas doutras culturas para reforzar os contidos da unidade.	10	10		X	
7	Linguaxe musical 3	Ampliación do estudo do ritmo: ritmos irregulares e libres, polirritmias e polimetrías, grupos de valoración especial, compases de amalgama presentes na música do século XX e no folclore da música tradicional española e doutras culturas. Ampliación de escalas: novas escalas e a súa relación coa linguaxe	10	10			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Linguaxe musical 3	expresiva de cada época. Análise comparada: evolución da notación desde as grafías primitivas, e a notación convencional ata a notación contemporánea. Afondamento dos contidos aprendidos ao longo do curso. Escoita activa, análise crítica e reflexiva de partituras de fragmentos ou obras de diferentes épocas e culturas. Diferentes formas de expresión de emocións e sentimentos segundo o contexto de creación e a actualidade a partir da escoita.	10	10			X
8	Práctica musical 3	Nesta unidade ampliaremos as destrezas na práctica musical cos contidos da unidade Linguaxe musical 3. Farémolo a través da interpretación e a improvisación tanto instrumental como vocal, corporal ou dancística. Tamén a partir da lectura e da improvisación de breves estruturas rítmico-melódicas, da interpretación de fragmentos de obras ilustrativas e da creación de pequenas composicións cos elementos da unidade de linguaxe 3. Ademais afianzaremos os coñecementos adquiridos ao longo do curso co afondamento no estudo dos contidos dos anteriores trimestres.	10	10			X
9	Repertorio 3	Adaptacións de pezas da música popular urbana, música tradicional, músicas doutras culturas e fragmentos de música culta do século XX como exemplos para reforzo dos contidos da unidade	10	14			X
10	O proxecto de espectáculo musical e coreográfico e a súa posta en escena	Unidade transversal desenvolvida ao longo do curso. Interpretación dun espectáculo musical ou escénico en público, de concertos do alumnado ou de actuacións dancísticas. Preparación dun repertorio para formación orquestral, vocal ou dancística dentro dunha montaxe escénica e audiovisual a partir de achegas dos integrantes do grupo, co uso das tecnoloxías e repertorio estudado ao longo do curso.	10	11	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Linguaxe musical 1	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Recoñecer e describir cun vocabulario técnico adecuado os elementos musicais impartidos na unidade a través da escoita activa e lectura analítica dunha obra ou fragmento.	PE	100
CA1.2 - Describir as sensacións que xera a música e a súa posible vinculación coas características da obra e o contexto en que foi creada, reflexionando e extraendo conclusións sobre aspectos subxectivos inherentes á escoita musical.	Reflexionar e describir, a través da escoita activa e cun vocabulario adecuado, as sensacións que transmiten as pezas musicais desta unidade vinculando o contexto da súa creación co actual.		
CA1.3 - Describir as principais características dos elementos musicais (melodía, ritmo, harmonía, timbre etc.) presentes en partituras con grafía convencional e non convencional de obras ou fragmentos de distintos estilos e épocas, identificando e analizando os seus elementos.	Analizar e describir os elementos da linguaxe musical aprendidos que estean presentes en partituras de grafía convencional.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Signos de representación musical dos parámetros do son. - A melodía: intervalos simples e compostos. Tipos de escalas (diatónica, cromática, pentatónica, escala do blues etc.). - O ritmo: compases simples, compostos e de amálgama; ritmos básicos e complexos, irregulares e libres. - A harmonía: o fenómeno físico harmónico; círculo de quintas; principais funcións harmónicas na tonalidade; acordes; ligazóns e cadencias; modulacións e progresións tonais con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo. - A forma musical: unidades estruturais; formas simples e complexas. - A textura: tipos. - Elementos expresivos da música: dinámica, agóxica e articulación; indicacións e termos. - Os elementos musicais (rítmicos, melódicos, harmónicos, formais, tímbricos) na tradición musical occidental, no folclore e nas músicas populares urbanas. - Notación convencional (grafía tradicional) e notación non convencional (introdución á notación da música contemporánea). - Cifrado americano básico: nome das notas, acorde maior e menor. - Estratexias de escoita ou visionado e de análises de pequenas obras ou fragmentos musicais sinxelos, de distintos estilos e épocas, a partir da escoita activa e con ou sen apoio de partitura. Identificación do estilo e características musicais (agóxica, d - A música como forma de expresión. Escoita activa de obras musicais ou fragmentos, e descrición e análise das emocións e sensacións. Vinculación ao contexto de creación e ao momento presente.

UD	Título da UD	Duración
2	Práctica musical 1	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Ler con autonomía partituras sinxelas, atendendo aos signos de representación dos parámetros do son, con ou sen apoio da audición, e recoñecer auditivamente e transcribir os elementos básicos da música.	Recoñecer a través da escoita en ditados musicais intervalos simples maiores e menores, identificar o pulso, acento e compás. Ler partituras cos contidos da unidade.	TI	100
CA2.2 - Executar fragmentos musicais e coreográficos sinxelos, de forma individual ou colectiva, a través da voz, do corpo ou de instrumentos musicais, atendendo ás indicacións da partitura	Interpretar individual e en grupo a través da voz e dos instrumentos musicais atendendo partituras cos elementos musicais impartidos na unidade		
CA2.3 - Desenvolver habilidades técnicas para a interpretación vocal, instrumental e coreográfica, utilizando os ensaios como espazos de escoita e de aprendizaxe e aplicando estratexias de memorización musical.	Executar partituras coa técnica adecuada a través da voz, de instrumentos o danza.		
CA2.4 - Xerar ideas musicais ou coreográficas sinxelas, utilizando diferentes instrumentos, a voz ou o corpo, en improvisacións libres ou dirixidas.	Utilizar o corpo e os instrumentos musicais para improvisar esquemas rítmicos ou melódicos sobre contidos traballados na unidade.		
CA2.6 - Desenvolver proxectos musicais, poñendo en práctica as aprendizaxes adquiridas e utilizando ferramentas de edición de partituras, de procesamento do son e de produción audiovisual.	Desenvolver proxectos musicais cos aprendizaxes adquiridos e utilizar ferramentas de procesamento e produción audiovisual.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura e execución instrumental e vogal <i>¿a primeira vista e preparada¿</i>, interiorización e memorización de estruturas musicais sinxelas rítmicas e melódicas, en fragmentos breves e clave de Sol. Compases simples, compostos, mixtos e amálgama. Ritmos irreg - Identificación auditiva do pulso binario e ternario, dos acentos dos compases binarios, ternarios e cuaternarios e de cambios sinxelos de compás en fragmentos breves. - Técnicas de realización escrita de ditados rítmicos e melódicos sinxelos a unha voz. - Interpretación consciente vogal ou instrumental de grafías relativas ás indicacións básicas de articulación, dinámica e agónica. - Técnicas de interpretación a través da voz, do corpo, dos instrumentos musicais <i>¿Orff ou outros obxectos de son¿</i> de fragmentos sinxelos, con ou sen acompañamento instrumental, atendendo ás indicacións da partitura. - Estratexias e técnicas de improvisación sobre esquemas rítmico-melódicos e harmónicos establecidos ou libres adaptados ao nivel. - Práctica auditiva ou interpretativa <i>¿instrumental e vogal¿</i> de estruturas tonais e modais. Estructuras melódicas e harmónicas sinxelas. Intervalos harmónicos e melódicos, simples e compostos. - Creación de ideas musicais e coreográficas sinxelas a través dos instrumentos musicais, do corpo ou a danza en

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - actividades de imitación e de improvisación, libres ou dirixidas. - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre.

UD	Título da UD	Duración
3	Repertorio 1	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Planificar e desenvolver proxectos musicais colaborativos con base en materiais coñecidos ou novos e nos coñecementos adquiridos, asumindo diferentes funcións en todas as fases do proxecto con participación activa, valorando as achegas de todos os integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Participar na planificación e desenvolvemento dun proxecto musical colaborativo asumindo o seu rol e respectando as achegas dos integrantes do grupo.	TI	100
CA2.7 - Difundir producións musicais e audiovisuais a través de plataformas dixitais, utilizando contornas seguras e respectando a propiedade intelectual e os dereitos de autor.	Difundir unha produción musical e audiovisual en contornas dixitais seguras reflexionando sobre o respecto á propiedade intelectual e dereitos de autor.		
CA2.8 - Interpretar un repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas interpretación.	Interpretar un repertorio de obras de diferentes épocas e estilos, utilizando as destrezas técnicas axeitadas aplicando os coñecementos da linguaxe musical adquiridos		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O ensaio, elemento de aprendizaxe e perfeccionamento nas actividades interpretativas. - Técnicas de memorización nas actividades interpretativas musicais e coreográficas. - Creación, planificación, desenvolvemento e participación en traballos musicais colaborativos, con base nos coñecementos adquiridos. Asunción de responsabilidades en todas as fases do proxecto, compromiso co rol asignado dentro do grupo e con respecto ás a - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre. - Difusión de producións musicais e audiovisuais en plataformas dixitais: protección de datos, propiedade intelectual e dereitos de autoría. - Interpretación vocal ou instrumental (instrumentos Orff ou outros obxectos de son etc.) en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, de memoria ou con partitura, dun repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas a

UD	Título da UD	Duración
4	Linguaxe musical 2	20

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Recoñecer e describir cun vocabulario técnico adecuado os elementos musicais impartidos na unidade, a través da escoita activa e lectura analítica dunha obra ou fragmento.	PE	100
CA1.2 - Describir as sensacións que xera a música e a súa posible vinculación coas características da obra e o contexto en que foi creada, reflexionando e extraendo conclusións sobre aspectos subxectivos inherentes á escoita musical.	Reflexionar e describir, a través da escoita activa e cun vocabulario adecuado, as sensacións que transmiten as pezas musicais desta unidade vinculando o contexto da súa creación co actual.		
CA1.3 - Describir as principais características dos elementos musicais (melodía, ritmo, harmonía, timbre etc.) presentes en partituras con grafía convencional e non convencional de obras ou fragmentos de distintos estilos e épocas, identificando e analizando os seus elementos.	Analizar e describir os elementos musicais da unidade a través de partituras ou fragmentos, relacionándoos co contexto ao que pertencen		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Signos de representación musical dos parámetros do son. - A melodía: intervalos simples e compostos. Tipos de escalas (diatónica, cromática, pentatónica, escala do blues etc.). - Escalas modais. A modalidade no folclore e a música pretonal. - O ritmo: compases simples, compostos e de amálgama; ritmos básicos e complexos, irregulares e libres. - A harmonía: o fenómeno físico harmónico; círculo de quintas; principais funcións harmónicas na tonalidade; acordes; ligazóns e cadencias; modulacións e progresións tonais con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo. - A forma musical: unidades estruturais; formas simples e complexas. - A textura: tipos. - Elementos expresivos da música: dinámica, agónica e articulación; indicacións e termos. - Os elementos musicais (rítmicos, melódicos, harmónicos, formais, tímbricos) na tradición musical occidental, no folclore e nas músicas populares urbanas. - Notación convencional (grafía tradicional) e notación non convencional (introdución á notación da música contemporánea). - Cifrado americano básico: nome das notas, acorde maior e menor. - Estratexias de escoita ou visionado e de análises de pequenas obras ou fragmentos musicais sinxelos, de distintos estilos e épocas, a partir da escoita activa e con ou sen apoio de partitura. Identificación do estilo e características

Contidos
- musicais (agóxica, d - A música como forma de expresión. escoita activa de obras musicais ou fragmentos, e descrición e análise das emocións e sensacións. Vinculación ao contexto de creación e ao momento presente.

UD	Título da UD	Duración
5	Práctica musical 2	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Ler con autonomía partituras sinxelas, atendendo aos signos de representación dos parámetros do son, con ou sen apoio da audición, e recoñecer auditivamente e transcribir os elementos básicos da música.	Recoñecer a través da escoita en ditados musicais células melódicas e rítmicas (baseadas en intervalos, pulso e o acento nos compases simples e compostos traballados na unidade). Ler partituras con contidos expostos na unidade.	TI	100
CA2.2 - Executar fragmentos musicais e coreográficos sinxelos, de forma individual ou colectiva, a través da voz, do corpo ou de instrumentos musicais, atendendo ás indicacións da partitura	Interpretar músicas, individualmente e en grupo, a través da voz e dos instrumentos, atendendo á partitura e aos elementos e repertorios musicais traballados na unidade.		
CA2.3 - Desenvolver habilidades técnicas para a interpretación vocal, instrumental e coreográfica, utilizando os ensaios como espazos de escoita e de aprendizaxe e aplicando estratexias de memorización musical.	Executar coa técnica adecuada a través de instrumentos, voz e o corpo obras baseadas nos contidos traballados na unidade.		
CA2.4 - Xerar ideas musicais ou coreográficas sinxelas, utilizando diferentes instrumentos, a voz ou o corpo, en improvisacións libres ou dirixidas.	Realizar improvisacións melódicas e harmónicas sobre modos e escalas diatónicas e pentatónicas. Improvisar corporalmente, coas células rítmicas da unidade, pequenas estruturas.		
CA2.6 - Desenvolver proxectos musicais, poñendo en práctica as aprendizaxes adquiridas e utilizando ferramentas de edición de partituras, de procesamento do son e de produción audiovisual.	Utilizar algún dos programas de edición de partituras e procesamento de son e de produción audiovisual nas actividades de desenvolvemento do proxecto musical.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Lectura e execución instrumental e vogal <i>za primeira vista e preparada</i> , interiorización e memorización de estruturas musicais sinxelas rítmicas e melódicas, en fragmentos breves e clave de Sol. Compases simples, compostos, mixtos e amálgama. Ritmos irreg - Identificación auditiva do pulso binario e ternario, dos acentos dos compases binarios, ternarios e cuaternarios e de cambios sinxelos de compás en fragmentos breves. - Técnicas de realización escrita de ditados rítmicos e melódicos sinxelos a unha voz. - Interpretación consciente vogal ou instrumental de grafías relativas ás indicacións básicas de articulación, dinámica e agóxica.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas de interpretación a través da voz, do corpo, dos instrumentos musicais ¿Orff ou outros obxectos de son¿ de fragmentos sinxelos, con ou sen acompañamento instrumental, atendendo ás indicacións da partitura. - Estratexias e técnicas de improvisación sobre esquemas rítmico-melódicos e harmónicos establecidos ou libres adaptados ao nivel. - Práctica auditiva ou interpretativa ¿instrumental e vogal¿ de estruturas tonais e modais. Estructuras melódicas e harmónicas sinxelas. Intervalos harmónicos e melódicos, simples e compostos. - Creación de ideas musicais e coreográficas sinxelas a través dos instrumentos musicais, do corpo ou a danza en actividades de imitación e de improvisación, libres ou dirixidas. - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre.

UD	Título da UD	Duración
6	Repertorio 2	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Planificar e desenvolver proxectos musicais colaborativos con base en materiais coñecidos ou novos e nos coñecementos adquiridos, asumindo diferentes funcións en todas as fases do proxecto con participación activa, valorando as achegas de todos os integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Participar na planificación e desenvolvemento dun proxecto musical colaborativo co repertorio estudado, asumindo o seu rol e respectando as achegas dos integrantes do grupo.	TI	100
CA2.7 - Difundir producións musicais e audiovisuais a través de plataformas dixitais, utilizando contornas seguras e respectando a propiedade intelectual e os dereitos de autor.	Difundir unha produción musical audiovisual e difundila colaborativa en contornas dixitais seguras, reflexionando sobre o respecto á propiedade intelectual e dereitos de autor.		
CA2.8 - Interpretar un repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas interpretación.	Interpretar un repertorio de obras de distintas épocas e estilos coas destrezas técnicas axeitadas e aplicando os coñecementos adquiridos de linguaxe musical, e seguindo as indicacións e xestos da dirección, desenvolvendo tamén o rol adecuado en cada obra.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O ensaio, elemento de aprendizaxe e perfeccionamento nas actividades interpretativas. - Técnicas de memorización nas actividades interpretativas musicais e coreográficas. - Creación, planificación, desenvolvemento e participación en traballos musicais colaborativos, con base nos coñecementos adquiridos. Asunción de responsabilidades en todas as fases do proxecto, compromiso co rol asignado dentro do grupo e con respecto ás a - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre.

Contidos
- Difusión de producións musicais e audiovisuais en plataformas dixitais: protección de datos, propiedade intelectual e dereitos de autoría. - Interpretación vocal ou instrumental (instrumentos Orff ou outros obxectos de son etc.) en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, de memoria ou con partitura, dun repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas a

UD	Título da UD	Duración
7	Linguaxe musical 3	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e describir os diferentes parámetros do son e elementos musicais dunha obra (rítmicos, melódicos, harmónicos, tímbricos, formais etc.), aplicando estratexias de escoita activa e de lectura analítica de partituras, e utilizando un vocabulario específico adecuado.	Recoñecer e describir cun vocabulario técnico adecuado os elementos musicais impartidos na unidade a través da escoita activa e lectura analítica dunha obra ou fragmento.	PE	100
CA1.2 - Describir as sensacións que xera a música e a súa posible vinculación coas características da obra e o contexto en que foi creada, reflexionando e extraendo conclusións sobre aspectos subxectivos inherentes á escoita musical.	Reflexionar e describir, a través da escoita activa e cun vocabulario adecuado, as sensacións que transmiten as pezas musicais desta unidade vinculando o contexto da súa creación co actual.		
CA1.3 - Describir as principais características dos elementos musicais (melodía, ritmo, harmonía, timbre etc.) presentes en partituras con grafía convencional e non convencional de obras ou fragmentos de distintos estilos e épocas, identificando e analizando os seus elementos.	Analizar e describir os elementos musicais da unidade a través de partituras ou fragmentos escritos con grafías convencionais e non convencionais, relacionándoos co contexto.		
CA1.4 - Comparar a representación dos elementos musicais en partituras con diferente grafía, reflexionando sobre os factores que inciden na evolución da notación musical.	Comparar e extraer conclusións reflexionando sobre os factores que inciden na evolución da notación musical.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Signos de representación musical dos parámetros do son. - A melodía: intervalos simples e compostos. Tipos de escalas (diatónica, cromática, pentatónica, escala do blues etc.). - Escalas modais. A modalidade no folclore e a música pretonal. - O ritmo: compases simples, compostos e de amálgama; ritmos básicos e complexos, irregulares e libres. - Polirritmias e polimetrías. - Grupos de valoración especial.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A harmonía: o fenómeno físico harmónico; círculo de quintas; principais funcións harmónicas na tonalidade; acordes; ligazóns e cadencias; modulacións e progresións tonais con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo. - A forma musical: unidades estruturais; formas simples e complexas. - A textura: tipos. - Elementos expresivos da música: dinámica, agónica e articulación; indicacións e termos. - Os elementos musicais (rítmicos, melódicos, harmónicos, formais, tímbricos) na tradición musical occidental, no folclore e nas músicas populares urbanas. - Notación convencional (grafía tradicional) e notación non convencional (introdución á notación da música contemporánea). - Cifrado americano básico: nome das notas, acorde maior e menor. - Estratexias de escoita ou visionado e de análises de pequenas obras ou fragmentos musicais sinxelos, de distintos estilos e épocas, a partir da escoita activa e con ou sen apoio de partitura. Identificación do estilo e características musicais (agónica, d - Análise comparada e reflexiva de fragmentos de obras de diferentes épocas con distintas grafías, convencionais e non convencionais. Evolución da notación musical. - A música como forma de expresión. Escoita activa de obras musicais ou fragmentos, e descrición e análise das emocións e sensacións. Vinculación ao contexto de creación e ao momento presente.

UD	Título da UD	Duración
8	Práctica musical 3	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Ler con autonomía partituras sinxelas, atendendo aos signos de representación dos parámetros do son, con ou sen apoio da audición, e recoñecer auditivamente e transcribir os elementos básicos da música.	Ler pequenos fragmentos u obras que reflectan os contidos da unidade didáctica. Afondar na lectura, recoñecemento auditivo e transcripción dos elementos da linguaxe musical estudados no curso.	TI	100
CA2.2 - Executar fragmentos musicais e coreográficos sinxelos, de forma individual ou colectiva, a través da voz, do corpo ou de instrumentos musicais, atendendo ás indicacións da partitura	Interpretar músicas, individualmente e en grupo, a través da voz e dos instrumentos, atendendo á partitura e aos elementos musicais impartidos na unidade.		
CA2.3 - Desenvolver habilidades técnicas para a interpretación vocal, instrumental e coreográfica, utilizando os ensaios como espazos de escoita e de aprendizaxe e aplicando estratexias de memorización musical.	Executar coa técnica adecuada a través dos instrumentos, a voz e o corpo partituras cos contidos da unidade traballada.		
CA2.4 - Xerar ideas musicais ou coreográficas sinxelas, utilizando diferentes instrumentos, a voz ou o corpo, en improvisacións libres ou dirixidas.	Realizar en improvisacións pautadas con instrumentos e o corpo, pequenas estruturas que reflectan os contidos da unidade didáctica traballada.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.6 - Desenvolver proxectos musicais, poñendo en práctica as aprendizaxes adquiridas e utilizando ferramentas de edición de partituras, de procesamento do son e de produción audiovisual.	Utilizar algún dos programas de edición de partituras e procesamento de son e de produción audiovisual nas actividades do proxecto musical.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura e execución instrumental e vogal á primeira vista e preparada, interiorización e memorización de estruturas musicais sinxelas rítmicas e melódicas, en fragmentos breves e clave de Sol. Compases simples, compostos, mixtos e amálgama. Ritmos irreg - Identificación auditiva do pulso binario e ternario, dos acentos dos compases binarios, ternarios e cuaternarios e de cambios sinxelos de compás en fragmentos breves. - Técnicas de realización escrita de ditados rítmicos e melódicos sinxelos a unha voz. - Interpretación consciente vogal ou instrumental de grafías relativas ás indicacións básicas de articulación, dinámica e agónica. - Técnicas de interpretación a través da voz, do corpo, dos instrumentos musicais ¿Orff ou outros obxectos de son¿ de fragmentos sinxelos, con ou sen acompañamento instrumental, atendendo ás indicacións da partitura. - Estratexias e técnicas de improvisación sobre esquemas rítmico-melódicos e harmónicos establecidos ou libres adaptados ao nivel. - Práctica auditiva ou interpretativa ¿instrumental e vogal¿ de estruturas tonais e modais. Estructuras melódicas e harmónicas sinxelas. Intervalos harmónicos e melódicos, simples e compostos. - Creación de ideas musicais e coreográficas sinxelas a través dos instrumentos musicais, do corpo ou a danza en actividades de imitación e de improvisación, libres ou dirixidas. - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre.

UD	Título da UD	Duración
9	Repertorio 3	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Planificar e desenvolver proxectos musicais colaborativos con base en materiais coñecidos ou novos e nos coñecementos adquiridos, asumindo diferentes funcións en todas as fases do proxecto con participación activa, valorando as achegas de todos os integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Participar na planificación e desenvolvemento dun proxecto musical colaborativo co repertorio estudado, asumindo o seu rol e respectando as achegas dos integrantes do grupo.	TI	100
CA2.7 - Difundir producións musicais e audiovisuais a través de plataformas dixitais, utilizando contornas seguras e respectando a propiedade intelectual e os dereitos de autor.	Difundir unha produción musical e audiovisual colaborativa e difundila en contornas dixitais seguras, reflexionando sobre o respecto á propiedade intelectual e dereitos de autor.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.8 - Interpretar un repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas interpretación.	Interpretar un repertorio de obras de distintas épocas e estilos aplicando os coñecementos de linguaxe musical adquiridos e as destrezas técnicas axeitadas, seguindo as indicacións e xestos da dirección e desenvolvendo o rol adecuado en cada obra.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O ensaio, elemento de aprendizaxe e perfeccionamento nas actividades interpretativas. - Técnicas de memorización nas actividades interpretativas musicais e coreográficas. - Creación, planificación, desenvolvemento e participación en traballos musicais colaborativos, con base nos coñecementos adquiridos. Asunción de responsabilidades en todas as fases do proxecto, compromiso co rol asignado dentro do grupo e con respecto ás a - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre. - Difusión de producións musicais e audiovisuais en plataformas dixitais: protección de datos, propiedade intelectual e dereitos de autoría. - Interpretación vocal ou instrumental (instrumentos Orff ou outros obxectos de son etc.) en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, de memoria ou con partitura, dun repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas a

UD	Título da UD	Duración
10	O proxecto de espectáculo musical e coreográfico e a súa posta en escena	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Planificar e desenvolver proxectos musicais colaborativos con base en materiais coñecidos ou novos e nos coñecementos adquiridos, asumindo diferentes funcións en todas as fases do proxecto con participación activa, valorando as achegas de todos os integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	Participar na planificación e desenvolvemento dun proxecto musical colaborativo co repertorio estudado, asumindo o seu rol e respectando as achegas dos integrantes do grupo.		
CA2.6 - Desenvolver proxectos musicais, poñendo en práctica as aprendizaxes adquiridas e utilizando ferramentas de edición de partituras, de procesamento do son e de produción audiovisual.	Utilizar as ferramentas tecnolóxicas e dixitais para realizar colaborativamente unha produción audiovisual co material do repertorio do concerto.	TI	100
CA2.7 - Difundir producións musicais e audiovisuais a través de plataformas dixitais, utilizando contornas seguras e respectando a propiedade intelectual e os dereitos de autor.	Difundir en plataformas dixitais seguras, reflexionando sobre o respecto á propiedade intelectual e dereitos de autor, o produto audiovisual dos concertos ou proxectos realizados.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.8 - Interpretar un repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, aplicando os coñecementos adquiridos en relación coa linguaxe musical e coas técnicas básicas interpretación.	Interpretar en concerto, acto escénico ou dancístico, de memoria ou con partitura, o repertorio estudado ao longo dos trimestres, coas destrezas técnicas e interpretativas axeitadas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O ensaio, elemento de aprendizaxe e perfeccionamento nas actividades interpretativas. - Técnicas de memorización nas actividades interpretativas musicais e coreográficas. - Creación de ideas musicais e coreográficas sinxelas a través dos instrumentos musicais, do corpo ou a danza en actividades de imitación e de improvisación, libres ou dirixidas. - Creación, planificación, desenvolvemento e participación en traballos musicais colaborativos, con base nos coñecementos adquiridos. Asunción de responsabilidades en todas as fases do proxecto, compromiso co rol asignado dentro do grupo e con respecto ás a - Práctica en proxectos musicais das técnicas e aplicacións informáticas de edición e produción sonora, musical e audiovisual. Funcionalidades propias das aplicacións e programas informáticos de licenza libre. - Difusión de producións musicais e audiovisuais en plataformas dixitais: protección de datos, propiedade intelectual e dereitos de autoría. - Interpretación vocal ou instrumental (instrumentos Orff ou outros obxectos de son etc.) en formación orquestral ou vocal, con ou sen acompañamento instrumental, de memoria ou con partitura, dun repertorio de obras musicais de diferentes estilos e épocas a

4.1. Concrecións metodolóxicas

Na Programación de Linguaxe e Práctica musical dividimos a materia en dúas grandes seccións: unha práctica e outra dedicada á explicación de contidos teóricos de Linguaxe musical. As unidades didácticas propostas na programación seguen a mesma estrutura e planificación nos tres trimestres, sendo os contidos acumulativos, para afianzalos ao longo do curso mediante a práctica. En cada trimestre traballaremos as dúas seccións:

1. Na parte teórica da linguaxe musical abrangueremos os contidos máis salientables que permitan unha comprensión xeral e contextualizada no tempo da linguaxe musical.
2. A parte práctica de desenvolvemento refírese ás técnicas e destrezas interpretativas e comprende os subapartados seguintes: improvisación, composición e interpretación instrumental, vocal e dancística.

Esta sección práctica culmina con outro apartado dedicado ao repertorio, no que se inclúen obras de distintos estilos e épocas, e que facilitará ao alumnado a adquisición dos obxectivos e a aprendizaxe significativa dos contidos, e finalmente co traballo da posta en escena de todo o repertorio traballado. O exercicio da práctica orquestral e a interpretación en agrupación vocal ou dancística, así como a realización doutros proxectos colaborativos son un recurso metodolóxico importantísimo nesta programación. Constitúen o fío condutor que aúna todos os contidos específicos da materia, os transversais, os obxectivos e as competencias clave e permite o desenvolvemento integral do alumnado.

Nos tres trimestres se traballarán as partes anteriormente indicadas, dedicándose unha unidade a cada unha delas. As unidades didácticas de cada trimestre están pensadas para desenvolverse nalgúns casos de forma simultánea, dedicando unha parte do tempo a traballar a técnica da práctica musical, outra parte a montar repertorio, un tempo para os contidos teóricos abranguidos primeiro a través da práctica, etc.

A metodoloxía a usar nas clases será principalmente activa e colectiva, baseada na observación e apoiada na experiencia. O alumnado será o descubridor da súa propia técnica e das súas posibilidades. O alumnado será o que trate de dar respostas aos seus problemas técnicos, e o profesorado fará o papel de guía, axudando e orientando cando o necesite, favorecendo así a autonomía no proceso de aprendizaxe. O profesorado detectará as necesidades

concretas do alumnado e programará estratexias concretas de aprendizaxe que favorezan ademáis a interacción e o traballo grupal.

Principios metodolóxicos:

- Protagonismo da aprendizaxe no alumno/a a través da súa actividade intelectual.
- Motivación do alumnado: é un factor fundamental a conseguir para que se dea o proceso de ensino-aprendizaxe significativo.
- Traballo en equipo: é esencial na práctica musical, xunto co desenvolvemento do rol preciso en cada momento na agrupación.
- Traballo da autoestima: a práctica musical contribúe ao reforzo da autoestima do alumno/a e propicia a reflexión sobre o papel de cada un no conxunto social como base das actitudes a desenvolver.
- Interdisciplinariaidade: nos proxectos realizados se integran aprendizaxes doutras materias para potenciar aspectos técnicos e artísticos.
- Igualdade entre sexos: evitaráanse os roles de xénero en relación a interpretación instrumental, dancística, dirección orquestral ou composición, así como na problemática no proceso de muda da voz nas obras vocais, así como nas particularidades de cada alumna e alumno.
- Desenvolvemento da creatividade e o espírito crítico: son dous dos principios metodolóxicos fundamentais a ter en conta á hora de planificar as actividades e o repertorio da clase.
- O respecto cara os demais e do medio ambiente, así como a relación coa contorna social, económica e cultural: forman tamén, xunto cos principios anteriormente mencionados, a base metodolóxica desta programación.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Dotación de instrumental Orff, piano eléctrico e outros instrumentos e obxectos de son da aula de música
De Pedro, Dionisio. Teoría Completa de la Música, vol. 1 e 2 Editorial Real Musical
Ibañez Cursá. Cuadernos de Teoría. Editorial Real Musical
Temes, José Luís. Tratado de Solfeo Contemporáneo (En aberto na súa web)
Robles Martín, M ^a Victoria e Robles Ojeda, Gabriel. Nuevo lenguaje Musical. Ediciones Sib
Roca Vidal, F.; "Percusión corporal: piezas y ejercicios de percusión para instrumentos corporales". Año 2017; Edimúsica; ISBN: 978-84-95307088
Nelson M., Sheila; "Flip a rhythm Vol.1-2"; Editorial Boosey and Hawkes, ISBN: 979-0-060-09771-3
Saint-James, G; Saint-James, J; "Body Tap 1". Fuzzeau. ISBN: 3-549540-068936
Zamora, A.; "danzas del mundo 2". Editorial CCS; Madrid 2005; ISBN: 84-8316-864-2
Sharma, E.; "Músicas del mundo". Ediciones Akal; Madrid 2006; ISBN: 978-84-460-2256-5
Wuytacj, J; "Musicalia Orff-instrumentarium". Uitgeverij de garve-brugge.
"Voyage a capella. Du chant choral à la création vocale. Vol. 1 y 2". Fuzeau. Ref. 70735
Carmona, A.; Folklore Musical Español. Madrid.
Schnitzer, R. Moeller, M. (2011). Chorbuch, singen ist klasse. Schott Music.
Elorriaga, A; "Cuatro espirituales para voces adolescentes". Anexo editorial.
Der junge Pop Chor. Vol. 1 a 10. Ediciones Bosworth.

Sierra, Félix. Lenguaje Musical. Editorial: Real Musical
López arenosa, Encarnación. Lenguaje Musical. Ritmo y Lectura. Editorial Real Musical
Navarrete Ana María. Lenguaje Musical. Editorial Real Musical
Apps e programas informáticos: Musescore, audacity, music maker jam, music studi lite, loopstation.
Web www.atrilcoral.com
http://cpmh-lenguajemusical.blogspot.com/2011/11/canciones-para-memorizar-intervalos.html
https://www.teoría.com/

- "Musescore": programa gartuito de edición de partituras.
 - "Audacity": programa gratuito para mezclar e manipular pistas de audio.
 - "Music maker jam": app que é pequeno estudio de grabación de 8 pistas nas que podemos misturar loops e usar instrumentos virtuais. Gratuita con algúns contidos de pago.
 - "Music studio lite": app cun piano virtual e instrumentos gratuitos para tocar e grabar. Algúns instrumentos son de pago.
 - "Loopstation" app para misturar distintos loops. Gratuita con algunhas partes de pago.
 - "Web atril coral": web con partituras de coro gratuitas de todas as épocas e estilos.
- Bibliografía diversa acerca dos contidos desenvolto no curso.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A Avaliación inicial na materia de Linguaxe e práctica musical de 1º de Bacharelato terá por obxecto averiguar os coñecementos musicais e dancísticos previos que aprendeu e lembra o alumnado da etapa anterior.

Nas primeiras unidades, Linguaxe Musical 1 e Práctica Musical 1 faremos un repaso dos contidos de linguaxe musical, de lectura de partituras, das destrezas auditivas e da práctica instrumental e vocal. Con estas actividades comprobaremos as destrezas adquiridas na etapa anterior e o grao de asimilación.

1. Realizaranse exercicios de lectura rítmica e melódica e interpretación de partituras. Con esta actividade avaliaremos o grao de interiorización rítmico-melódico e a capacidade de interpretación dos códigos da linguaxe musical.
2. Proba escrita de análise de partitura. O alumnado identificará e describirá todos os símbolos que reconece nela e realizará unha análise melódico-rítmica da mesma.
3. Proba escrita de respostas breves dos contidos básicos da música en relación á linguaxe musical.
4. Realizaranse exercicios en formación orquestral de interpretación melódica con acompañamento harmónico. Con esta tarefa comprobaremos as destrezas motrices aplicadas á rítmica, á memoria harmónica e melódica, ao sentido do pulso e á capacidade de escoita para adecuarse ao conxunto.

Para avaliar as actividades prácticas usaremos táboas de indicadores específicas con diferentes items que reflectan as capacidades psicomotrices, rítmicas, auditivas e interpretativas do alumnado. As probas prácticas daranos a información dos coñecementos teóricos do alumnado.

Outras cuestións, como as destrezas no movemento e danza, ou o manexo da tecnoloxía, irémolas avaliando nas sucesivas unidades.

Á luz dos resultados da avaliación inicial decidiremos aplicar a programación tal e como foi deseñada, ou realizar as correspondentes e necesarias adaptacións.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Proba escrita	100	0	0	100	0	0	100	0	0	0
Táboa de indicadores	0	100	100	0	100	100	0	100	100	100

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Proba escrita	30
Táboa de indicadores	70

Criterios de cualificación:

Dado que a materia ten dous bloques de contidos diferenciados, un teórico e outro de práctico, e que a metodoloxía das unidades é altamente procedimental, as porcentaxes de cada bloque de contidos serán:

- Proba teórica escrita: 30%. A proba teórica contará con exercicios de linguaxe musical, de escoita activa e análise reflexiva e comentada de audicións e partituras, de exercicios de composición, de transcripción de partituras a través de ferramentas dixitais, etc. Todas estas tarefas de avaliación estarán axustadas aos contidos de cada unidade. Ademais, poderá contar con preguntas en formato test e outras de redación.
- Parte práctica: consta dos apartados de interpretación instrumental/vocal/dancística, improvisación, composición e creación de proxectos audiovisuais ou escénicos e difusión mediante tecnoloxía: 70%. Esta parte avaliarase mediante táboas de indicadores ou rúbricas (haberá unha rúbrica específica para as actuacións públicas, para os exames individuais prácticos de interpretación e para os proxectos audiovisuais e escénicos). No caso dos exames individuais o alumnado deberá demostrar que realiza completa a súa parte de interpretación da obra/s de avaliación.

O aprobado acadarase cunha puntuación mínima de 5.

A nota da avaliación ordinaria será a media dos tres trimestres, sempre que todas as avaliacións obteñan a cualificación de 5 ou máis.

O Departamento de Música establece de acordo ás directrices marcadas pola CCP e o proxecto curricular de Bacharelato, os sistemas de avaliación para os alumnos que non se presenten a calquera dos exames da asignatura: se a falta é xustificada, o alumno realizará outro exame. En caso contrario, non poderá realizarse, polo que contabilizará como un 1 á hora de realizar a media. No caso de ser o alumno sorprendido no acto de copiar no transcurso do exame, se contabilizará a proba coa calificación de 1, a efectos de realizar posteriormente a media.

Cando a nota de cada avaliación ou final dea números con decimais, se estes están por debaixo de 0.5 tenderase á nota enteira inferior, e se están por enriba de 0.5 tenderase á nota enteira superior. Por exemplo, se a media é de 7.3, a nota será 7; se a media é 7.7, a nota será 8.

Criterios de recuperación:

O alumnado de 1º Bacharelato que acade unha cualificación inferior a 5 na avaliación final ordinaria realizará actividades que servirán de apoio ou reforzo dos contidos teóricos e/ou prácticos da materia non superados, así como de preparación das probas extraordinarias. Estas actividades corresponderán aos dous bloques da materia: teórico e práctico. Estas actividades poderán ser de dous tipos:

- Actividades novas deseñadas para tal fin no caso de que o alumnado realizase todas as previas ata a avaliación ordinaria e non as superase. O deseño destas actividades responderá aos contidos non superados e a metodoloxía aplicada.
- Actividades repetidas das realizadas ao longo do curso con cualificación negativa ou non presentadas.

A Proba extraordinaria de xuño e criterios de cualificación seguirán o mesmo deseño que as probas da avaliación ordinaria.

A puntuación máxima será de 10 puntos. A proba incluírá os contidos teóricos e prácticos. A cualificación final da materia de Linguaxe e práctica musical obterase coa suma das notas acadadas aplicando as porcentaxes dos dous apartados de contidos teóricos e prácticos, e será necesario acadar unha cualificación de 5 puntos para superala. Os alumnos e alumnas que teñan todas actividades de reforzo entregadas e cualificadas positivamente deberán acadar una cualificación mínima de 5.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Para recuperar a materia pendente de Linguaxe e Práctica Musical o alumnado desenvolverá ao longo dos trimestres unhas actividades de recuperación que corresponderán cos bloques de contidos teóricos e prácticos da materia e responderán aos contidos da programación:

Contidos teóricos: exercicios escritos de linguaxe musical, de escoita activa e análise reflexiva e comentada de audicións e partituras; exercicios de composición, de transcripción de partituras a través de ferramentas dixitais, etc.

Contidos prácticos: lectura rítmica, melódica e interpretación musical: práctica da lectura rítmico-melódica de exercicios sinxelos estudados previamente ou a primeira vista que conteñan as células rítmicas do curso e en clave de Sol e Fa en cuarta liña, coa tesitura establecida no curso. Estudo individual das pezas de interpretación instrumental/vocal e práctica interpretativa.

O alumnado realizará ao longo do curso dúas probas parciais en febreiro e maio que avalíen os contidos tanto teóricos como prácticos. Estes serán avaliados cos mesmos criterios de cualificación que para o alumnado que cursa a materia por primeira vez. Son os seguintes:

- Proba teórica escrita: 30%. A proba teórica contará con exercicios de escoita activa e análise reflexiva e comentada de audicións e partituras, de exercicios de composición, de transcripción de partituras, a través de ferramentas dixitais, etc. Todas estas tarefas de avaliación estarán axustadas aos contidos da programación. Ademais, poderá contar con preguntas en formato test e outras de redacción.

- Proba da parte práctica: 70%. Estará baseada no traballo regular das tarefas de recuperación correspondentes ás actividades de interpretación musical. Esta parte avaliarase mediante a utilización de táboas de indicadores ou rúbricas (utilizaranse táboas de indicadores dos exames individuais prácticos de interpretación).

O alumnado deberá demostrar que interpreta completa a súa parte de interpretación da obra/s de avaliación.

Se o alumnado obtiene unha cualificación mínima de 5 recuperará a materia pendente. A nota da avaliación ordinaria se basará nas porcentaxes das seccións nas probas. Aqueles alumnos ou alumnas que teñan todas as tarefas entregadas e cualificadas positivamente deberán acadar unha cualificación mínima de 5.

No caso de que non superase as probas de avaliación, poderá realizar unha proba global que terá a mesma estrutura que as anteriores e que abranguerá todos os contidos do curso, tanto teóricos como prácticos. Esta proba global terá a mesma estrutura tanto para a avaliación ordinaria como, de ser o caso, para a extraordinaria.

Na aula virtual a profesora facilitará os materiais de apoio para preparar a materia, apuntes e actividades, pistas de audio coas pezas, exemplos audiovisuais de soporte dos contidos, etc. Para facer un seguimento do alumnado coa materia pendente fixaranse recreos, nos que o alumnado poderá preguntar dúbidas.

6. Medidas de atención á diversidade

O obxectivo fundamental é asegurar a normalización, inclusión e non-discriminación de todo o alumnado coa fin de que poida acceder a unha educación de calidade con igualdade de condicións. Prestaremos especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo. Para iso adoptaremos a seguinte relación de medidas:

- Análise das circunstancias concretas de cada caso, con especial atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, tendo en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, establecendo as liñas educativas a seguir e garantindo así os apoios necesarios.
- Propiciación do deseño de diferentes formas de organización dos espazos e tempos da clase.
- Aplicación de metodoloxías variadas que permitan a todo o alumnado seguir as explicacións e actividades propostas.
- Establecemento de especiais canles de colaboración entre o alumnado e o profesorado que intervéñen na súa educación, a titoría, o departamento de Orientación e as familias, coa finalidade de organizar os recursos persoais e materiais do centro coa fin de desenvolver actividades encamiñadas á inserción e promoción.

Con todo, para a atención á diversidade do alumnado de bacharelato estarase ao disposto na lexislación vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Algunhas posibles ferramentas para organizar a atención á diversidade serían:

1. Organizar ao alumnado en diferentes agrupamentos nas actividades segundo os seus intereses e motivacións.
2. Utilizar materiais variados en ditas actividades: escritos, audiovisuais, etc.
3. Aplicar diversas técnicas e metodoloxías para explicar un mesmo contido.
4. Manter o contacto permanente con este alumnado a través de entrevista persoal e titorías coas familias para saber que parte da asignatura cóstalles máis seguir.
5. Ofrecerlle tempo extra para asimilar as explicacións (por exemplo algún recreo a semana para consultar dúbidas) e para resolver probas específicas.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X			X			X	
ET.2 - Creatividade		X	X		X	X		X
ET.3 - Autonomía	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial		X	X		X	X		X
ET.5 - Igualdade entre mulleres e homes		X	X		X	X		X
ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Respeto mutuo: educación emocional e en valores		X	X		X	X		X
ET.8 - Expresión oral e escrita	X			X			X	

	UD 9	UD 10
ET.1 - Comprensión lectora		
ET.2 - Creatividade	X	X
ET.3 - Autonomía	X	X
ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial	X	X
ET.5 - Igualdade entre mulleres e homes	X	X
ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico	X	X
ET.7 - Respeto mutuo: educación emocional e en valores	X	X
ET.8 - Expresión oral e escrita		

Observacións:

- Comprensión lectora: Traballárase principalmente nas unidades 1, 4 e 7 a través dos textos para aprender os contidos teóricos.
- Creatividade: traballárase nas unidades 2, 3, 5, 6, 8, 9 e 10 a través da interpretación musical, escénica ou dancísticas composición de exercicios de movementos e percusión corporal, improvisación...
- Autonomía: traballárase en todas as unidades, e especialmente na sección práctica (unidades 2, 3, 5, 6, 8, 9 e 10), a través de actividades de improvisación, e creación e participación nos proxectos de interpretación musical, escénica, dancísticos audiovisuais en grupo.
- Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial: unidades 2, 3, 5, 6, 8, 9 e 10. Actividades que implican traballo grupal e controlar o noso propio rol dentro do grupo. .
- Igualdade entre sexos: unidades 2, 3, 5, 6, 8, 9 e 10. Utilización de obras de diversos estilos e épocas compostas tanto por homes como por mulleres, fomentando especialmente o repertorio composto por mulleres e intérpretes femininas.
- Consumo responsable: fomento do espírito crítico. Está presente en todas as unidades. A través da comprensión dos elementos que conforman a música e dos distintos estilos e xéneros musicais o alumnado conformará unha opinión obxectiva e crítica e isto contribuirá a fomentar un consumo musical responsable .
- Respeto mutuo: educación emocional e en valores. Unidades 2, 3, 5, 6, 8, 9 e 10. Actividades musicais grupais nas que é primordial respectar as producións musicais dos demais e axudarse mutuamente para conseguir un son de conxunto.
- Expresión oral e escrita: unidades 1, 4 e 7. A través da redacción de textos explicativos e traballos de exposición oral da análise de audicións e partituras.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Concertos do alumnado	Interpretación pública, en formación orquestral ou vocal grupal con/sin acompañamento musical, cara o final dos trimestres ou nas datas de conmemoración seleccionadas.	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Actuacións escénicas e dancísticas	Interpretación pública de montaxes escénicas e dancísticas cara o final dos trimestres ou nas datas conmemorativas seleccionadas.	X	X	X
Concertos e actuacións solidarias	Interpretación musical ou escénica do alumnado en centros de maiores, hospitais, etc	X	X	X
Concertos e actuacións musicais ou dancísticas	Asistencia como público a algún concerto ou actuación de interese musical para o alumnado.	X	X	X
Charlas e conferencias didácticas	Asistencia como público a charlas ou conferencias didácticas de interese musical para o alumnado.	X	X	X

Observacións:

Dentro da programación da materia de Música a audición, a interpretación e a improvisación e composición constitúen catro vértices fundamentais para a consecución dos obxectivos da asignatura, e, polo tanto, determinan a selección das actividades complementarias e extraescolares. Ao longo do curso as actividades articularanse ao redor dos seguintes eixos: - No Curso 2023-2024 esperamos que se retome a oferta dentro das actividades programadas, das que se inscriben dentro da programación cultural da Fundación Abanca e de colaboracións con asociacións e grupos de intérpretes, profesores do Conservatorio de Música de Ferrol, etc. Para o presente curso académico levarase a cabo a selección dun número de audicións, correspondentes a ensaios xerais e concertos didácticos, segundo os criterios determinados pola adecuación aos contidos explicados na programación. Neste apartado tamén se inscribe a asistencia dos alumnos e alumnas aos concertos ofertados pola Sociedade Filarmónica de Ferrol, interpretados pola Orquesta Sinfónica de Galicia, a Orquesta Filarmónica de Galicia e os ofrecidos por outras agrupacións e intérpretes. - A execución, a improvisación e a composición e organización de proxectos musicais de distintos repertorios realizaránse a través dunha selección de pezas traballadas ao longo do curso executaranse en público por distintas agrupacións instrumentais do centro en datas sinaladas como Nadal, Día do Libro, etc. Os concertos serán dentro e fóra do centro. Dentro deste apartado debemos destacar así mesmo a participación do alumnado no ciclo "Concertos didácticos de órgano de Celanova" (actividade promovida polo Concello de Celanova), no certame anual "A mocidade coa lingua" e nos recitais e concertos ofrecidos no Conservatorio Profesional de Música "Xan Viaño" de Ferrol. - Participación no proxecto da radio escolar na realización e difusión de programas musicais e podcasts dentro da programación da radio escolar. - Colaboración con outros seminarios: planificación de exposicións, musicalización de obras teatrais, difusión de charlas poético-musicales, conferencias didácticas, etc.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Moi ben
Metodoloxía empregada
Ben ou Acadado
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Regular ou Mellorable

Medidas de atención á diversidade

Mal ou Non acadado

Descrición:

A Programación Didáctica debe estar sometida a unha continua revisión que permita establecer os mecanismos de mellora que se precisen. Ao longo do curso é necesaria a realización dun seguimento da programación didáctica, para poder adaptarse á realidade da aula. O profesor fará o proceso de análise e seguimento da programación na aula, adaptándose as necesidades dos alumnos, dedicando máis esforzo naqueles aspectos que precisen os alumnos en cada curso en concreto. Posteriormente o xefe do departamento e o resto dos profesores comentarán estas modificacións na reunión do departamento, para poder adaptarse e coordinar ás materias de música e conseguir a necesaria normalización dos contidos impartidos e a súa avaliación. A información recollida polos docentes sobre diferentes aspectos do desenvolvemento da mesma, debería incluír unha valoración/avaliación dos estudantes, do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe, que pode realizarse a través dun cuestionario ou unha entrevista con cada alumno a final de curso. Estas modificacións quedarán reflexadas na acta da Reunión do Departamento de música. Realizar o seguimento do cumprimento da programación permitirá:

- Establecer as medidas correctoras que a avaliación indica.
- Establecer mecanismos de coordinación para evitar discrepancias nos contidos impartidos e a súa avaliación, nos distintos cursos de música do mesmo nivel.
- Realizar os cambios necesarios como medio de mellorar a programación, co fin de beneficiar o ensino e aprendizaxe dos alumnos.

Aínda que esta avaliación teña carácter continuo concretamos a súa análise en tres momentos:

- Ao terminar cada Unidade Didáctica. Esta avaliación terá en conta se a planificación foi adecuada, recollerá as incidencias fundamentais, posibles aspectos de mellora, etc.
- Ao final de cada trimestre.
- Ao final do curso. Valoraranse os resultados da aprendizaxe dos alumnos, a formulación global da Programación Didáctica, os aspectos fundamentais da actuación do profesor no aula, posibles propostas de mellora, etc. Nesta avaliación terase en conta, por unha banda, a avaliación dos resultados obtidos polos alumnos, mediante a reflexión sobre eses resultados, a comparación con outras materias, con outros grupos da mesma materia ou con outros grupos. Por outro, farase unha avaliación dos procesos de planificación e de desenvolvemento, facendo unha reflexión sobre os obxectivos, os estándares, a metodoloxía e a práctica da avaliación, de forma que se poidan corrixir distintos aspectos susceptibles de mellora durante todo o proceso de ensino: adecuación das actividades, secuenciación dos contidos, uso dos recursos, etc.

Os ítems avalíaranse mediante os indicadores sobre unha escala 1-4 (mal ou non acadado, regular ou mellorable no caso de que sexa acadado pero que se poida revisar e mellorar, ben ou acadado, moi ben).

Ítems a avaliar da propia programación e da práctica docente mediante rúbrica:

Adecuación do deseño das unidades didácticas a partir dos elementos do currículo (idoneidade das unidades didácticas propostas: se hai correlación entre obxectivos, contidos e criterios de cualificación nestas e se contribúen realmente a acadar as competencias clave).

Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas.

O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.

Adecuación da secuenciación dos obxectivos para cada unha das unidades. , etc..

Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada obxectivo (a porcentaxe de alumnado que consegue os obxectivos).

Asignación a cada criterio do peso correspondente na cualificación.

Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.

Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento.

Adecuación da secuencia de traballo na aula.

Adecuación dos materiais didácticos utilizados (comprobar se o alumnado os entende, se son variados, se están adaptados para o alumnado con necesidades educativas específicas e de apoio educativo, se inclúen TIC, etc.).

Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado.

Adecuación da proba de avaliación inicial.

Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.

Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final.

Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes.

Valoración dos criterios e instrumentos de avaliación e cualificación (se son útiles e precisos, se os instrumentos de avaliación inclúen métodos cualitativo e cuantitativos, se se inclúen procedementos de recuperación, etc.).
Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos obxectivos.
Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.
Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.
Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación.
Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.
Grao de implicación dos estudantes no proceso de ensino-aprendizaxe (coñecen os obxectivos propostos, o repertorio e actividades parécenlles adecuados, coñecen os criterios de avaliación e cualificación, etc.).
Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.
Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.
Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.

- Tido en conta o anterior, procederáse á elaboración de propostas de mellora.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Para o seguimento da programación, avaliación desta e propostas de mellora utilizaremos unha táboa de indicadores considerando os ítems expostos no punto anterior (avaliación do proceso de ensino e práctica docente), valorando para cada un deses ítems o grao de consecución e facendo propostas de mellora naqueles puntos que se observen carencias. Así, o procedemento de seguimento e avaliación da programación e da práctica docente farase mediante táboas de indicadores, ficha con preguntas a cubrir polo alumnado e entrevista persoal co alumnado.

A partir da análise dos datos extraídos destes procedementos de seguimento, faranse as correspondentes propostas de mellora.

Dito seguimento realizarase trimestralmente acordando en reunión de departamento os cambios a introducir na programación a través da aplicación proens en cada trimestre e a final de curso de cara ao ano seguinte.

9. Outros apartados